

SPRAWOZDANIE

Z WIZYTACJI ZAKŁADU KARNEGO W

C. (...)

obejmującej całokształt zagadnień określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencyjnego

(Dz. U. Nr 152, poz. 1496)

Wizytację przeprowadził w dniach 01 - 08 października 2009 r. Roman Płoński

Kierownik Sekcji Penitencyjnej Sądu Okręgowego w Łomży

Zakres wizytacji

I. Ogólna charakterystyka jednostki penitencyjnej. str. 5

II. Ocena sposobu wykonania zaleceń związanych z poprzednimi wizytacjami. str. 6

III. Zagadnienia wynikające z w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencyjnego (Dz. U. 2003 Nr 152, poz. 1496),

a w szczególności:

1) legalności wykonywania orzeczonej kary, legalności osadzenia i przebywania skazanych w zakładach karnych oraz ich zwalniania z tych zakładów; str. 8

2) wykonywania zadań penitencyjnych i działalności resocjalizacyjnej zakładu karnego oraz przebiegu procesu resocjalizacji skazanych, zwłaszcza przestrzegania praw i obowiązków skazanych oraz zasadności i skuteczności stosowanych metod i środków oddziaływania penitencyjnego, prawidłowości i terminowości dokonywania okresowych ocen postępów w resocjalizacji i opiniowania skazanych; str. 12

3) działalności zakładu karnego w zakresie rozpoznawania osobowości skazanych, zwłaszcza przeprowadzania badań psychologicznych i psychiatrycznych oraz gromadzenia informacji dotyczących osoby skazanego; str. 17

4) kwalifikowania skazanych do właściwych systemów wykonywania kary, ustalania indywidualnych programów oddziaływania oraz sposobu ich realizacji; kwalifikowania skazanych jako niebezpiecznych; prawidłowości zaliczenia skazanych do odpowiednich grup i podgrup klasyfikacyjnych, kierowania do właściwych zakładów karnych, rozmieszczania wewnątrz tych zakładów, jak również dokonywania zmian w tym zakresie; str. 18

5) różnicowania sposobu i warunków wykonywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu i kary aresztu wojskowego; str. 20

6) ustalonego w zakładzie karnym porządku i dyscypliny; str. 21

7) wykorzystywania pracy jako środka oddziaływania penitencyjnego, przestrzegania przepisów dotyczących czasu, bezpieczeństwa i higieny pracy, kierowania w pierwszej kolejności do odpłatnego zatrudnienia zobowiązanych do świadczeń alimentacyjnych, a także skazanych mających szczególnie trudną sytuację materialną, osobistą lub rodzinną oraz prawidłowości ustalania należności za pracę; str. 23

8) kierowania skazanych do nauczania ogólnego i zawodowego, jak również przestrzegania ustalonych zasad szkolenia i samokształcenia;.....str. 26

9) organizowania czasu wolnego skazanych, zwłaszcza organizowania zajęć kulturalno - oświatowych, zajęć wychowania fizycznego i sportowego, oraz pobudzenia aktywności społecznej skazanych; str. 27

10) prawidłowości przyznawania nagród, ulg i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego oraz wymierzania kar dyscyplinarnych i wykorzystywania ich jako środka oddziaływania penitencjarnego; str. 29

11) współdziałania ze społeczeństwem, zwłaszcza z zakładami pracy zatrudniającymi skazanych, placówkami oświatowo - wychowawczymi i rodzinami skazanych oraz pozyskiwania ich do udziału w procesie wychowawczym; str. 30

12) przestrzegania praw skazanych w zakresie korzystania z praktyk i posług religijnych, uczestniczenia w prowadzonym nauczaniu religii i udziału w działalności charytatywnej i społecznej kościoła lub innego związku wyznaniowego str. 31

13) warunków bytowych skazanych, stanu opieki medycznej i stanu sanitarnego; str. 32

14) prawidłowości i terminowości załatwiania próśb, skarg i wniosków skazanych; str. 37

15) kolejności wykonywania orzeczeń, jak również prawidłowości zawiadamiania o przystąpieniu do wykonania orzeczenia lub o braku możliwości przystąpienia do jego wykonywania oraz przesyłania obliczenia kary, prawidłowości i terminowości realizacji świadczeń alimentacyjnych oraz innych należności stwierdzonych tytułem wykonawczym;

str. 41

/

16) przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie w zakładzie karnym, w tym przepisów dotyczących użycia broni, siły fizycznej i środków przymusu bezpośredniego; prawidłowości postępowania administracji zakładu karnego w razie ujawnienia popełnienia przestępstwa, a także w wypadkach buntów, samouszkodzeń i zgonów; str. 42

str. 49

17) zakresu, terminowości i trafności podejmowanych czynności mających na celu przygotowanie skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; udzielania pomocy postpenitencjarnej, zwłaszcza w zakresie uzyskania przez skazanego dokumentów tożsamości, znalezienia pracy i zakwaterowania po zwolnieniu z zakładu karnego, a także pomocy w ustaleniu niezdolności do pracy i prawa do renty z tytułu tej niezdolności. str. 45

IV. Zalecenia powizytacyjne.

Z uwagi na specyfikę Zakładu Karnego w C. niektóre z punktów wyszczególnionych w ww. rozporządzeniu omówiono łącznie.

I. Ogólna charakterystyka jednostki penitencjarnej.

Zakład Karny w C. został formalnie powołany do życia Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości w wykazie jednostek penitencjarnych i ich przeznaczeniu z dnia 20 czerwca 2001 r. Jest nadal jednostką penitencjarną w rozbudowie. Pierwszy transport skazanych zgodnie z decyzją Dyrektora Okręgowego SW przesłano tu w dniu 14 stycznia 2001 r. zasiedlając pawilon IV o pojemności 35 miejsc. W tym czasie był to zakład wyłącznie dla dorosłych mężczyzn odbywających karę po raz pierwszy. Od 1 marca 2003 r. rozpoczął funkcjonowanie pawilon III o pojemności 141 miejsc. W pawilonie IV umieszczono skazanych młodocianych. Następnie w 19 kwietnia 2005 roku uruchomiono kolejny pawilon mieszkalny (pawilon II), gdzie przenieść osadzonych młodocianych odbywających karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu półotwartego oraz umieszczono skazanych odbywających karę po raz pierwszy w zakładzie karnym typu półotwartego (pojemność 207 miejsc), gdzie przebywa około 250 skazanych. W dniu 1 maja

2006 roku oddano do użytku kolejny pawilon mieszkalny (pawilon I) z przeznaczeniem na oddział aresztu śledczego oraz dla skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu zamkniętego (pojemność 177 miejsc), w którym przebywa kolejnych 200 osadzonych.

Aktualnie Zakład Karny w C. jest zakładem typu zamkniętego dla mężczyzn z oddziałami: aresztu śledczego, zakładu typu półotwartego i otwartego dla mężczyzn odbywających karę po raz pierwszy oraz zakładem typu półotwartego dla młodocianych zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora Generalnego Służby Więziennej Nr 7/06 z dnia 11 kwietnia 2006r, określającym nowe przeznaczenie dla tej jednostki penitencjarnej. Pojemność dla tego zakładu karnego została ustalona na 789 miejsc. W dniu 01 października 2008 r. przebywało tu 776 osadzonych, z czego w pawilonie A - 170, B - 207, C - 204, D - 161, a w pawilonie E - 34 osadzonych.

Na dzień 01 października 2009 roku jednostka ta nie była przeludniona (stan zaludnienia wynosił 98%).

II. Ocena sposobu wykonywania zadań związanych z poprzednią wizytacją.

Ostatnia wizytacja w Zakładzie Karnym w C. miała miejsce w dniach 01 - 08 października 2008 roku i była także przeprowadzona przez Kierownika Sekcji Penitencjarnej Sądu Okręgowego w Łomży sędziego (...). Wizytacja ta obejmowała całokształt zagadnień określonych w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. Nr 152, poz. 1496).

Wizytacja pozytywnie oceniła funkcjonowanie Zakładu Karnego w C. na wszystkich odcinkach. Jednakże w celu usprawnienia funkcjonowania zakładu zalecono:

- prowadzenie w dalszym ciągu dokładnych badań osobopoznawczych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności, a w szczególności dążenie do dokładnego rozpoznania środowiska osadzonych w celu wyeliminowania zdarzeń będących wypadkami nadzwyczajnymi;
- dalsze zabieganie o systematyczny spadek liczby osadzonych związanych z podkulturą więzienną;
- dążenie do zwiększenia - w miarę możliwości - obsady funkcjonariuszy i zmniejszenia ich obciążenia, z radykalnym ograniczeniem godzin nadliczbowych;
- dążenie do zmniejszenia - w miarę możliwości - liczby podopiecznych przypadających na jednego wychowawcę;
- dalsze dążenie do pozyskiwania nowych miejsc pracy, pomimo bardzo dobrych wyników dotychczas osiągniętych na tym polu;
- utrzymywanie w dalszym ciągu wysokiego wskaźnika ilości zatrudnienia skazanych zobowiązanych do łżenia rat alimentacyjnych.

Stosownie do § 7 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego wyznaczono termin do dnia 06 lutego 2009 r. i zobowiązano administrację Zakładu do poinformowania sędziego wizytującego o zakresie i sposobie wykonania zaleceń powizytacyjnych.

Pismem z dnia 02 lutego 2009 r. nr DP (...) skierowanym do Prezesa Sądu Okręgowego w (...) Dyrektor Zakładu Karnego w C. ppłk mgr P. K. poinformował o zakresie i sposobie wykonania zaleceń powizytacyjnych. Wskazał w nim, co następuje:

Przedmiotowe sprawozdanie wraz z zaleceniami powizytacyjnymi zostało omówione przez Kierownika DP w trakcie odprawy penitencjarno - ochronnej w dniu 05.12.2008 r.

W związku z zaleceniami Dyrektor jednostki polecił wychowawcom prowadzenie w dalszym ciągu dokładnych badań osobopoznawczych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności, a w szczególności dążenie do dokładnego

rozpoznania środowiska osadzonych w celu wyeliminowania zdarzeń będących wypadkami nadzwyczajnymi. Przypomniał również obecnym o obowiązku realizowania Harmonogramu przeciwdziałania podkulturze przestępczej oraz wypadkom nadzwyczajnym (zabiegania o systematyczny spadek liczby osadzonych związanych z podkulturą przestępczą).

Dyrektor Zakładu Karnego w C. poinformował, że ustawicznie podejmuje działanie zmierzające do zwiększenia obsady funkcjonariuszy, a co za tym idzie zmniejszenia ich obciążenia i ograniczenia godzin nadliczbowych. W roku 2008 kilkakrotnie występował do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w B. o zwiększenie liczby etatów w jednostce, m. in. w piśmie z dnia 27.06.2008 r. gdzie zwrócił się z prośbą o przyznanie Zakładowi Karnemu 29 etatów mundurowych.

Kierownictwo jednostki oprócz działań opisanych powyżej podejmuje starania o zmniejszenie przeludnienia jednostki, a tym samym o zmniejszenie liczby podopiecznych przypadających na jednego wychowawcę. Tylko w II połowie 2008 r. stan osadzonych zmniejszył się o 65.

Zwiększenie zatrudnienia osadzonych na zewnątrz i wewnątrz Zakładu wiąże się z podejmowaniem takich działań jak: rozłożenie w Powiatowych Urzędach Pracy folderów dla potencjalnych pracodawców, informujących o możliwościach i zasadach zatrudniania osadzonych z ZK C., prowadzenie szeregu rozmów telefonicznych i osobistych z potencjalnymi kontrahentami. Zatrudnianie osadzonych zobowiązanych do łżenia rat alimentacyjnych jest jednym z priorytetów w polityce zatrudnieniowej.

Obecnie przeprowadzona kontrola stwierdziła, że zalecenia te, jak też przesłane w piśmie deklaracje zostały wykonane. Powyższe jest też realizowane w bieżącej działalności Zakładu.

III. Zagadnienia wynikające z w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. 2003 Nr 152, poz. 1496), a w szczególności :

1. Legalność wykonywania orzeczonej kary, legalność osadzania i przebywania skazanych w zakładzie karnym oraz ich zwalniania z zakładu.

W tutejszym zakładzie karnym przebywają skazani, ukarani i tymczasowo aresztowani, którzy doprowadzani są tu lub przyjmowani z wolności celem osadzenia jak i w wyniku przetransportowania z innych jednostek penitencjarnych.

Prawidłowość przyjęcia osób doprowadzonych i zgłaszających się do odbycia kary jak i osób, wobec których zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania potwierdzana jest przez kierownika działu ewidencji podpisem na dokumentach stanowiących podstawę prawną osadzenia.

Niemniej jednak przy ponownym przyjęciu dokładnie sprawdzane są dokumenty stanowiące podstawę osadzenia. Powyższe dokonywane jest w oparciu o §24, 25 i 26 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowaniu tych czynności. Ponadto sprawdzany jest nakaz przyjęcia skazanego do jednostki zgodnie z wymogami zawartymi w § 4 wspomnianego rozporządzenia.

Generalnie w poprzednich jednostkach penitencjarnych dokonano już obliczenia kary, nie zwalnia to jednak kierownika działu ewidencji od obowiązku sprawdzenia poprawności obliczenia kary w myśli § 58 ust. 2 rozporządzenia. Stwierdzenie nieprawidłowości skutkuje koniecznością dokonania tej czynności na nowo. Obliczenie kary dokonuje się tu także np. w wypadku wprowadzenia do wykonania kolejnego orzeczenia lub uprawomocnienia się wyroku wobec tymczasowo aresztowanych.

Sprawdzono wyrywkowo następujące akta:

1. W. K., nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem z dnia 10.07.2009r. sygn. akt II K 208/09 prawomocny z dn. 17.07.2009, kara 6 miesięcy pozbawienia wolności, początek kary 25.08.2009r. koniec kary 25.02.2010r.
2. S. R., nr identyfikacyjny danych osobowych (...), a) wyrok Sądu Rejonowego z dnia 28.02.2007r. sygn. akt XIII W 191/07 prawomocny z dn. 15.03.2007r., kara zastępcza za nieopłaconą grzywnę - 6 dni, początek kary 07.08.2009r. koniec kary 13.08.2009r., b) wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dn. 14.11.2007 sygn. akt III K 3441/07 prawomocny z dn. 21.11.2007, kara 6 miesięcy pozbawienia wolności, początek kary 13.08.2009, koniec kary 13.02.2010r.
3. W. M., nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 28.10.2008r. sygn. akt II K 49/08 prawomocny z dn. 27.03.2009, kara 11 lat pozbawienia wolności, początek kary 25.10.2007r., koniec kary 25.10. (...).
4. S. A. nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego w Łomży z dn. 16.07.2008r sygn. akt II K 134/08 prawomocny z dn. 24.07.2008, kara 2 lata pozbawienia wolności, początek kary 17.11.2008r. koniec kary 05.10.2010, na poczet kary zaliczono okres tymczasowego aresztu od dn. 15.02.2008r do dn. 28.03. (...).
5. A. J., nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 06.11.2008r. sygn. akt II K 22/08 prawomocny z dn. 03.03.2009r, kara 3 lata pozbawienia wolności, początek kary 14.07.2008r. koniec kary 14.07.2011r.
6. C. Ł., nr identyfikacyjny danych osobowych (...), a) wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 05.12.2005r. sygn. akt III K 141/05 prawomocny z dn. 11.04.2006, kara 12 lat pozbawienia wolności, początek kary 18.04.2005r. Koniec kary 18.04.2017r., b) wyrok Sądu Rejonowego w Iławie z dn. 30.01.2008r. sygn. akt II K 586/06 prawomocny z dn. 15.03.2008r, kara 5 miesięcy pozbawienia wolności, początek kary 18.04.2017r. koniec kary 18.09.2017r.
7. D. R., nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 11.01. (...) sygn. akt II K 202/06 prawomocny z dn. 25.04.2007, kara 4 lata pozbawienia wolności, początek kary 13.02.2007r. koniec kary 20.03.2010r., zaliczono okres tymczasowego aresztu od dn. 15.02.2006. do 11.01.2007r.
8. K. J., nr identyfikacyjny danych osobowych (...) , wyrok Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim z dnia 30.08.2006r. w sprawie II K 43/06 prawomocny z dn. 07.09.2006r, kara 1 rok 3 miesiące pozbawienia wolności, początek kary 04.03.2009r. Koniec kary 04.06.2010r,
9. G. A., nr identyfikacyjny danych osobowych (...), a) Wyrok Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 23.06.2003r. sygn. akt VII K 218/03 prawomocny z dn. 01.07.2003, kara 2 lata pozbawienia wolności, początek kary 04.11.2008 koniec kary 20.01.2009r. na poczet kary zaliczono okres kary odbytej od dn. 08.12.2004r do dn. 22.09.2004r(warunkowe przedterminowe zwolnienie) b) Wyrok Sądu Rejonowego w Łomży z dn. 20.05.2004r. w sprawie II K 145/04 prawomocny z dn. 28.05.004, kara 1 rok 6 m-cy pozbawienia wolności, początek kary 20.01.2009 koniec kary 20.07.2010r, c) Wyrok Sądu Rejonowego w Łomży sygn. akt II K 492/05 prawomocny z dn. 09.03.2006r, kara 1 rok 2 miesiące pozbawienia wolności, początek kary 20.07.2010 koniec kary 20.09.2010, na poczet kary zaliczono okres kary odbytej od dn. 11.12.2003 do dn. 08.12.2004 r.
10. B. S. M., nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego w Garwolinie z dnia 15.10.2008r. sygn. akt IV K 667/08, kara zastępcza za ograniczenie wolności - 105 dni, prawomocny z dn. 29.10.2008, początek kary 05.08.2009r. Koniec kary 18.11.2009r.

Z powyższego wynika, że obliczenia były dokonane prawidłowo. Ponadto sprawdzenie obliczeń dokonanych w poprzedniej jednostce udokumentowane zostało podpisem funkcjonariusza tutejszego zakładu na obwolicie akt, zaś przyjęcie obliczenia kary do wiadomości było potwierdzenie na druku podpisem osadzonych. Z praktyki orzeczniczej wynika, że w razie wątpliwości, co do rozstrzygnięć dotyczących okresów zaliczanych przez sąd na poczet kary

administracja Zakładu Karnego zwracała się do sądu, który wydawał orzeczenie w trybie art. 420 § 1 lub 2 kpk, jak również w trybie art. 13 kkw o rozstrzygnięcie wątpliwości, co do wykonania orzeczenia lub zarzutów, co do obliczenia kary.

Należy przy tym zaznaczyć, że dalsze wnioski składane w trybie art. 13 kkw. o rozstrzygnięcie wątpliwości, z jaką datą wprowadzać do wykonania karę zastępczą, nie objętą postanowieniem w związku ze zgłoszonym sprzeciwem prokuratora w przedmiocie udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia, z uwagi na jednoznaczną treść postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 roku, sygn. akt I KZP 16/06 i utrwalone w tym zakresie orzecznictwo tut. Sądu, nie jest uzasadnione (zob. post. tut. Sądu z dnia 30.X.2009 r., sygn. akt II 1 Kow 1436/09 uwz).

Czuwanie nad legalnością przebywania osadzonych w zakładzie umożliwia kalendarz zwolnień tymczasowo aresztowanych i skazanych. Każdego dnia przed zakończeniem urzędowania dyrektor kontroluje, czy zostały mu przedłożone dokumenty wszystkich osób podlegających tego dnia zwolnieniu oraz w dniach następnych, jeśli są to dni ustawowo wolne od pracy. Czynność tą potwierdza adnotacją "sprawdziłem" i podpisałem oraz odciskiem stempla na właściwej stronie kalendarza. Niezależnie od powyższego funkcjonują także kalendarze zwolnień prowadzone w oparciu o program informatyczny N..NET.

Nie budzi uwag również prawidłowość zwolnień z zakładu karnego. W okresie od początku roku 01.01.2009 r. do dnia 30.09.2009r. Zwolniono 1010, osadzonych w tym 252 z uwagi na koniec kary oraz upływ aresztu, 266 w związku z udzieleniem im warunkowego przedterminowego zwolnienia, 21 z powodu przerwy w karze, 32 wobec uiszczenia grzywny, 59 w związku z uchyleniem tymczasowego aresztu, 5 w związku z wstrzymaniem wykonania kary, 1 w związku z przekazaniem do państwa obcego celem dalszego odbywania kary, 1 osadzony zmarł w trakcie odbywania kary. Ponadto wytransportowanych zostało 351 osadzonych a 22 osadzonych zostało przepisanych ewidencyjnie do innych jednostek.

Z przebadanych losowo akt kilku osób zwolnionych wynika, że we wszystkich aktach na dokumencie obliczenie kary w odpowiedniej rubryce wpisano datę i powód zwolnienia oraz znajdują się tam potwierdzenia legalności zwolnienia wystawione przez kierownika działu ewidencji i dyrektora zakładu karnego. Na obwołucie akt części A także umieszczono adnotację o zwolnieniu osadzonego ze wskazaniem daty i powodu, jak również miejsca, do którego udał się po zwolnieniu opatrzoną także podpisami kierownika działu ewidencji i dyrektora zakładu z datą i odciskiem stempla. We wszystkich wypadkach porównano daty zwolnienia z datą otrzymania dokumentów i były one zgodne.

W przypadku udzielenia przerwy, zwalniany jest pouczone o tym, kiedy i do jakiej jednostki ma zgłosić się do dalszego odbywania kary i przyjęcie do wiadomości tej informacji podpisuje czytelnym podpisem ze wskazaniem daty. Akta takich osób przesyłane są tymże właściwym jednostkom penitencjarnym.

2. Wykonywanie zadań penitencjarnych i działalność resocjalizacyjna zakładu karnego oraz przebieg procesu resocjalizacji skazanych, zwłaszcza przestrzegania praw i obowiązków skazanych oraz zasadności i skuteczności stosowanych metod i środków oddziaływania penitencjarnego, prawidłowości i terminowości dokonywania okresowych ocen postępów w resocjalizacji i opiniowania skazanych.

Stosownie do § 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych za prowadzenie oddziaływań penitencjarnych odpowiada Dyrektor, natomiast za koordynację tych oddziaływań odpowiedzialni są funkcjonariusze działu penitencjarnego wraz z dwoma Z-cami Dyrektora. Obsadę działu penitencjarnego stanowi 23 funkcjonariuszy służby więziennej. Osiemnastu wychowawców, 3 psychologów, kierownik działu oraz zastępca kierownika. Legitymują się oni wyższym wykształceniem magisterskim. Dyrektor bezpośrednio nadzorujący dział penitencjarny ma wykształcenie pedagogiczne i osiemnastoletni staż pracy w służbie, a swoją wiedzę fachową poszerzył jeszcze na (...) Studium (...) w P.. W tutejszym zakładzie jest wychowawca zajmujący się wyłącznie sprawami kulturalno - oświatowymi, sportowymi oraz wychowawczyni zajmująca się pomocą postpenitencjarną i wychowawca ds. biblioteki. W związku z krótkim okresem funkcjonowania Zakładu Karnego w C. funkcjonariusze (poza kierownikiem, który

legitymuje się 15 - letnim stażem w SW i który ukończył (...) Studium (...) na Uniwersytecie (...)) mają stosunkowo niedługi okres pełnienia służby: od kilku miesięcy do 7 lat.

Obsada kadrowa w pionie penitencjarnym jest młoda. Mimo to i mimo stosunkowo dużych grup wychowawczych (na jednego wychowawcę przypada od 50 do 75 skazanych) praca penitencjarna jest prowadzona na dobrym poziomie. Także pozytywnie należy ocenić jej efekt.

Ponieważ prowadzone w zakładach karnych oddziaływania na skazanych mające na celu osiągnięcie celów kary pozbawienia wolności, muszą - stosownie do art. 67 § 3 kkw odbywać się przy poszanowaniu ich praw i wymaganiu wypełniania przez nich obowiązków, oczywista jest konieczność zapoznania skazanych z tymi prawami i obowiązkami. W Zakładzie Karnym w C. skazani i tymczasowo aresztowani są informowani o prawach im przysługujących oraz o obowiązującym w zakładzie porządku wewnętrznym podczas rozmowy po przetransportowaniu, rozmowy wstępnej. Rozmowę taką przeprowadzają wychowawcy. Jak wynika z analizowanych akt osobowych części B, w każdym

wypadku rozmowa miała miejsce tego samego lub najpóźniej w ciągu dwóch dni po przybyciu do jednostki.

Czas przeprowadzenia pierwszej rozmowy od czasu przybycia skazanego do zakładu karnego wg losowo wybranych akt obrazuje poniższa tabelka:

Tabela nr 1.

L.p. Skazany Nr

ewidencyjny Data przybycia Data rozmowy wstępnej

1. B. W. 813/09	20.08.2009	21.08.2009
2. J. M. 855/09	01.09.2009	01.09.2009
3. K. M. 722/09	30.07.2009	31.07.2009
4. L. R. 896/09	14.09.2009	15.09.2009
5. S. N. 436/09	06.05.2009	06.05.2009
6. S. H. 758/09	10.08.2009	11.08.2009
7. Ś. W. 550/09	08.06.2009	08.06.2009
8. W. A. 858/09	01.09.2009	02.09.2009
9. W. K. 828/09	25.08.2009	26.08.2009
10. G. T. 901/09	16.09.2009	17.09.2009

W każdej celi znajduje się nadto tekst zarządzenia Dyrektora Zakładu Karnego w C. (...). W celach przejściowych oddziału aresztu śledczego znajduje się regulamin organizacyjno - porządkowy wykonywania tymczasowego aresztowania. We wszystkich oddziałach mieszkalnych umieszczono tablice informacyjne zawierające wyciągi z regulaminów organizacyjno - porządkowych wykonywania kary pozbawienia wolności bądź wykonywania tymczasowego aresztowania i kodeksu karnego wykonawczego. Pełne teksty kodeksu karnego wykonawczego, regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary

pozbawienia wolności, regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania i innych przepisów wykonawczych są do dyspozycji osadzonych w bibliotece oraz u wychowawców.

Intensywność oddziaływań resocjalizacyjnych zależy od systemu, w jakim wykonywana jest kara pozbawienia wolności. Kodeks karny wykonawczy przewiduje zaś możliwość odbywania jej w jednym z trzech systemów - zwykłym, programowanego oddziaływania oraz terapeutycznym.

W Zakładzie Karnym w C. skazani odbywają karę tylko w dwóch systemach tj. programowanego oddziaływania i zwykłym. Nie ma tu natomiast oddziału dla skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie terapeutycznym. Skazani klasyfikowani są do systemu programowanego oddziaływania po wyrażeniu przez nich zgody (za wyjątkiem młodocianych) Osadzeni młodociani odbywają karę w systemie programowanego oddziaływania zgodnie z § 55 pkt 1 regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności. Oddziaływania resocjalizacyjne mają być uprawnieniem osadzonego, bowiem

o ile on sam ich nie zaakceptuje, nie przyniosą oczekiwanego efektu. Ponieważ jednak właśnie system programowego oddziaływania stwarza najlepsze warunki do osiągnięcia celów kary, funkcjonariusze działu penitencjarnego motywują - z dobrym rezultatem - takich skazanych do wyrażenia zgody na odbywanie kary w systemie programowego oddziaływania. Ponad 2/3 trafiających do jednostki skazanych w systemie zwykłym jest przez wychowawców skutecznie motywowania do opracowania

1 realizowania indywidualnych programów oddziaływań. Przestrzegany jest wymóg wynikający z art. 95 §1 kkw zgodnie, z którym wszyscy młodociani odbywają karę w systemie programowego oddziaływania. Natomiast inni osadzeni klasyfikowani są do tego systemu po wyrażeniu przez nich zgody. Dodatkowo należy tu wspomnieć o często zdarzających się przypadkach transportowania do jednostki skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie programowego oddziaływania, którzy nie mieli opracowanego programu, a nawet nie zostali zapoznani z warunkami odbywania kary w tym systemie.

W dniu 01 października 2009 r. na ogólną liczbę 776 osadzonych 572 odbywa karę w systemie programowego oddziaływania. Należy podkreślić nadto, iż skazani zakwalifikowani do P-2/z, to w większości osoby, wobec których wykonywane są krótkoterminowe kary pozbawienia wolności do 6 miesięcy lub kary zastępcze. W systemie zwykłym są skazani podgrupy klasyfikacyjnej: P-1/z - 86, P-2/z- 42, R-2/z - 3 oraz R-1/z - 6 skazanych (razem 137 skazanych i ukaranych). Tymczasowo aresztowanych - 63, Czterech skazanych zakwalifikowano do odbywania kary w systemie terapeutycznym, przebywali w jednostce oczekując na przetransportowanie

do zakładu karnego z oddziałem terapeutycznym dla uzależnionych od alkoholu lub środków odurzających lub psychotropowych.

Przebadano również losowo akta osobowe część B pod względem prawidłowości i terminowości dokonywania okresowych ocen oraz opiniowania skazanych. Terminowość ocen przedstawia się następująco:

Tabela nr 2.

Lp. Skazany Nr

ewidencyjny Przypadający termin sporządzenia oceny Ocenę sporządzono w dniu

1. M. H. (...) 23.07.2009 15.07.2009

2. M. B. (1) 375/08 20.06.2009 17.06.2009

3. Ł. J. (...) 19.08.2009 05.08.2009

4. W. E. 696/08 05.08.2009 29.07.2009

5. T. L. 457/07 01.10.2009 16.09.2009

6. R. K. 393/09 09.09.2009 19.08.2009

7. S. P. 733/09 15.09.2009 09.09.2009

8. N. R. 122/09 14.09.2009 09.09.2009

9. P. D. 552/07 26.05.2009 13.05.2009

10. N. D. 850/09 19.08.2009 18.08.2009

11. P. A. 169/09 20.09.2009 16.09.2009

12. K. Z. 369/09 18.09.2009 16.09.2009

Powyższe wskazuje, że przestrzegany jest obowiązek dokonywania okresowych ocen w nieprzekraczalnym terminie 6 miesięcy od poprzedniej - stosownie do § 48 pkt.1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności.

Nie budzi także zastrzeżeń prawidłowość ocen, które w pełni uwzględniają wskazania § 48 i 49 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności.

Właściwie sporządzane są też opinie o skazanych - zgodnie z § 94 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych wraz z późniejszymi zmianami sporządzane w związku z warunkowym przedterminowym zwolnieniem z odbycia reszty kary lub przerwą w karze. Są obszerne, i dostarczają niezbędnych informacji o zachowaniu skazanych przed i po popełnieniu przestępstwa, postawie w trakcie odbywania kary, udzielonych mu nagrodach i wymierzonych karach regulaminowych, stopniu realizacji (...). W wizytowanym okresie odnotowano poprawę w zakresie terminowości sporządzania prognoz i opinii. Nie stwierdza się obecnie opóźnień na tym polu.

Swoistym kryterium trafności prognoz kryminologiczno - społecznych jest terminowość powrotów z udzielanych przepustek i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego. W 2009 r. na ogólną liczbę (...) (na dzień 01.10.2007 r.) udzielonych przepustek i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego odnotowano dwa niepowroty.

Osadzeni korzystają również z możliwości odbywania zajęć kulturalno- oświatowych, sportowych oraz nauczania poza terenem zakładu. Takie wyjścia osadzonych realizowane są w systemie bez konwojenta i odnotowano ich (...) do końca trzeciego kwartału 2009 roku (w tym 1 niepowrót).

3. Działalność zakładu karnego w zakresie rozpoznania osobowości skazanych, zwłaszcza przeprowadzenie badań psychologicznych i psychiatrycznych oraz gromadzenie informacji dotyczących osoby skazanego.

Wstępne rozpoznanie osobowości skazanych odbywa się bezpośrednio po ich przyjęciu do zakładu karnego zgodnie z § 9 i 10 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności i § 23 i 24 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych wraz z późniejszymi zmianami przez wychowawców. Wobec powyższego wstępne rozpoznanie osobowości skazanego dokonywane jest przede wszystkim w aresztach śledczych. Czynności te więc w stosunku do wielu osadzonych przybyłych z transportu mają miejsce poza tutejszą jednostką. Natomiast właściwe badania osobo poznawcze, w tymże zakładzie karnym zapoczątkowuje rozmowa wstępna lub po przetransportowaniu. Badania osobo poznawcze - stosownie do § 9 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie

prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych - polegają na analizie danych osobowych skazanych, informacji dotyczących życia rodzinnego skazanego, jego kontaktów społecznych, przyczyn i okoliczności popełnienia przestępstwa, uprzedniej karalności, stopnia podatności na wpływ podkultury przestępczej, zachowań wskazujących na możliwość występowania zaburzeń psychicznych albo uzależnienia od alkoholu, środków oburzających lub substancji psychotropowych, umiejętności przystosowania się skazanego do warunków i wymagań zakładu i wyników badań psychologicznych. Dane te uzyskiwane są poprzez wywiad i rozmowy z osadzonym, obserwacje jego zachowań, wykorzystanie wyników badań psychologicznych, analizę dokumentów dotyczących skazanego tj. wywiadu środowiskowego oraz informacji przesłanych przez sąd, rozmowy i korespondencję z rodziną skazanego i innymi osobami mu bliskimi. W stosunku do niektórych skazanych § 11 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych przewiduje obowiązek sporządzenia orzeczenia psychologiczno - penitencjarnego. W tutejszej jednostce nie ma, co prawda ośrodka diagnostycznego, lecz jego brak nie jest odczuwalny. W razie konieczności sporządzenia takiego orzeczenia skazanego przebywającego w zakładzie, kieruje się go do Ośrodka (...) przy Areszcie Śledczym w B..

4. Kwalifikowanie skazanych do właściwych systemów wykonywania kary, ustalanie indywidualnych programów oddziaływania oraz sposób ich realizacji. Kwalifikowanie skazanych jako niebezpiecznych. Prawdopodobność zaliczania skazanych do odpowiednich grup i podgrup klasyfikacyjnych, kierowanie do właściwych zakładów karnych, rozmieszczanie wewnątrz tych zakładów, jak również dokonywanie zmian w tym zakresie.

W Zakładzie Karnym C. skazani odbywają kary w systemach programowanego oddziaływania i zwykłym, o czym była już mowa wcześniej. Nie ma natomiast oddziaływań dla skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie terapeutycznym. Jeśli w trakcie odbywania kary okaże się, iż któryś z osadzonych wymaga jednak pomocy specjalistycznej z uwagi na uzależnienie od alkoholu, środków odurzających, jest niepełnosprawny fizycznie lub ma zaburzenia psychiczne czy upośledzenie umysłowe typowany jest przez psychologa bądź służbę zdrowia i kierowany decyzją komisji penitencjarnej do odbywania kary w oddziale terapeutycznym lub w systemie terapeutycznym poza oddziałem terapeutycznym odpowiedniego zakładu. Dotychczas do systemu terapeutycznego w 2009 roku zakwalifikowano 32 skazanych.

Osadzeni przybyli z innych jednostek, gdzie zostali już przed przetransportowaniem zakwalifikowani do odbywania kary w określonym systemie. Zakwalifikowani do podgrupy "p" posiadali zwykle już opracowane indywidualnie programy oddziaływań. Zdarzało się jednak, iż trafiali tu skazani zakwalifikowani jako odbywający kary w tym systemie bez opracowanego programu. O osadzonych, których system wykonywania kary został zmieniony w trakcie pobytu w zakładzie ze zwykłego na programowego oddziaływania, była już mowa wcześniej. Nie miała miejsca natomiast sytuacja, aby zaszła konieczność zmiany systemu na zwykły. Skazani doprowadzeni przez organa wymiaru sprawiedliwości do odbycia kary, zgłaszający się do odbycia kary i ub, wobec których zapadł wyrok sądu, a przebywali w tej jednostce jako tymczasowo aresztowani, byli klasyfikowani przez Komisję Penitencjarną do właściwego typu i rodzaju zakładu karnego.

Skazani tylko wówczas odbywają karę w systemie programowanym, gdy po przedstawieniu im projektu programu oddziaływania, wyrażą zgodę na współudział w jego opracowaniu i wykonaniu.

Każdy program opracowany jest bardzo starannie po dokonaniu diagnozy, o jakiej mowa w § 14 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Realizacja zadań programu jest systematycznie oceniana i w zależności od potrzeby po dokonaniu tej oceny, jest on aktualizowany.

Nie trafiali tu skazani zakwalifikowani do "niebezpiecznych". Komisja penitencjarna w analizowanym okresie nie podejmowała decyzji o zakwalifikowaniu osadzonych przebywających w tut. jednostce penitencjarnej do w/w kategorii osadzonych. Odnosząc się do kwestii zaliczania skazanych do właściwych grup i podgrup klasyfikacyjnych, podkreślić należy, iż dokonuje się go niezwłocznie po rozpoczęciu wykonywania prawomocnego orzeczenia. Nie zwalnia to jednak

od obowiązku dokonania weryfikacji niezwłocznie po ujawnieniu się nowych okoliczności mających na klasyfikację wpływ. Prawdopodobieństwo uprzednio dokonanej klasyfikacji jest sprawdzane bezpośrednio po przyjęciu osadzonego w oparciu o dokumenty osoby poznawcze. Weryfikacja dokonywana jest przez funkcjonariuszy działu ewidencji oraz dane osoby poznawcze i rozmowę ze skazanym przez funkcjonariuszy oddziału penitencjarnego. W trakcie odbywania kary zmiana podgrupy kwalifikacyjnej półotwartej na zamkniętą może mieć miejsce w okolicznościach, o jakich mowa w art. 89 kkw. Dotychczas przeklasyfikowano do zakładu karnego typu zamkniętego 60 skazanych. Powodem tego typu decyzji komisji penitencjarnej było głównie rażące naruszenie zasad pobytu skazanego w zakładzie typu półotwartego. Dokonuje ich komisja penitencjarna, która w bieżącym roku odbyła już 86 posiedzeń. Wykładnikiem prawidłowości jej decyzji w zakresie klasyfikacji jest fakt, że wszystkie dotychczasowe skargi skazanych na decyzje komisji penitencjarnej w Zakładzie Karnym w C. zostały uznane za niezasadne.

5. Różnicowanie sposobu i warunków wykonywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu i aresztu wojskowego.

W tutejszym zakładzie karnym nie jest wykonywana kara aresztu wojskowego, natomiast trafiają tu ukarani karą aresztu. W dniu 01.10.2009 r. żaden osadzony nie odbywał kary aresztu.

6. Ustalony w zakładzie karnym porządek i dyscyplina.

1. Porządek wewnętrzny w zakładzie regulowany jest Zarządzeniem nr (...) Dyrektora Zakładu Karnego w C. z dnia 15 października 2008 r. zmieniony Zarządzeniem nr (...) z dnia 9 marca 2009 r.).

Ustalił on obowiązujące tu zasady we wszystkich kwestiach szczegółowo wskazanych w § 14 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności i regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania. Nie znalazły się w nim żadne uregulowania sprzeczne z przepisami kodeksu karnego wykonawczego i regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania. Zachowania osadzonych zgodnie z ustalonym porządkiem są nagradzane, zaś jego zawinione naruszenia stanowią przekroczenia skutkujące odpowiedzialnością dyscyplinarną. Konieczność podporządkowania się wynikającym z niego szczegółowym nakazom i zakazom skutkuje tworzeniem się podkultur przestępczych. Istnienie struktur nieformalnych nie stanowi tu poważnego problemu. Zwykle przynależność skazanych do grypsujących ma charakter deklaracyjny i jest wynikiem zetknięcia się ich z podkulturą przestępczą w poprzednich jednostkach. W 2008 r. 36 % osadzonych deklaroowało swoją przynależność do struktur nieformalnych. W bieżącym roku odnotowano znaczący spadek populacji grypsujących. Na dzień 1 października 2009 r. niespełna 25 % osadzonych deklaroowało przynależność do struktur nieformalnych. Na tym tle nie odnotowano jednak żadnych negatywnych zachowań wśród skazanych w zakładzie karnym typu półotwartego. Natomiast w oddziale z tymczasowo aresztowanymi oraz skazanymi odbywającymi karę pozbawienia wolności w zakładzie typu zamkniętego wpływ podkultury przestępczej na zachowania osadzonych jest większy. Ścisłe przestrzeganie zasad podkulturowych przyczyniło się do zaistnienia kilku wypadków nadzwyczajnych (pobicia czy samouszkodzenia).

W jednostce funkcjonuje harmonogram przeciwdziałania podkulturze przestępczej i w ramach realizacji zadań w nim zawartych podejmowane są stałe, dotychczas działania zmierzające do ograniczenia negatywnych skutków istnienia podkultury.

Przede wszystkim wykorzystuje się pracę jako środek oddziaływania penitencjarnego, która wymusza przestrzeganie przepisów dotyczących czasu, bezpieczeństwa i higieny pracy. Są do niej kierowani, do odpłatnego zatrudnienia, w

pierwszej kolejności, zobowiązani do świadczeń alimentacyjnych, a także skazani mający bardzo trudną sytuację materialną, osobistą lub rodzinną.

7. Wykorzystywanie pracy jako środka oddziaływania penitencjarnego, przestrzeganie przepisów dotyczących czasu, bezpieczeństwa i higieny pracy, kierowania w pierwszej kolejności do odpłatnego zatrudnienia zobowiązanych do

świadczeń alimentacyjnych, a także skazanych mających bardzo trudną sytuację materialną, osobistą lub rodzinną oraz prawidłowości ustalania niezależności ustalania należności za pracę.

Oczywiste jest, że praca jest najważniejszym sposobem aktywizacji skazanych i istotnym środkiem oddziaływania penitencjarnego. Mimo jednak, że większość skazanych jest zainteresowanych jej wykonywaniem, kryteria kwalifikowania do zatrudnienia powodują ograniczenia w tej dziedzinie.

Na dzień 01 października 2009 r. w Zakładzie Karnym w C. 156 skazanych zatrudnionych jest odpłatnie na podstawie skierowania do pracy, w tym 84 u kontrahentów pozawięziennych, 114 nieodpłatnie wykonuje pracę. Na terenie Zakładu Karnego w C. prowadzone są prace inwestycyjne w tworzeniu nowych miejsc zakwaterowania osadzonych. Wykonawcą jest miejscowe Gospodarstwo (...), które wyłącznie korzysta z pracy osadzonych aktualnie zatrudnia 43. Skazani zatrudniani są przy utrzymywaniu czystości na terenie zakładu i poza nim, przy pracach w bloku żywieniowym, pracach kulturalno - oświatowych, przy pracach budowlanych, remontowych, adaptacyjnych, itp. Stan ogólny zatrudnienia osadzonych na dzień 01 październik 2009 roku wynosił 270 skazanych.

W pierwszej kolejności do pracy odpłatnej kierowani są skazani zobowiązani do świadczeń alimentacyjnych. Niemniej według stanu na koniec września 2009 r. na 98 zobowiązanych do alimentacji zatrudniono 31 skazanych. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt iż większość osadzonych zobowiązanych do alimentacji nie spełniają odpowiednich kryteriów penitencjarno - ochronnych wymaganych przed skierowaniem do zatrudnienia.

W roku 2009 Zakład Karny w C. skoncentrował się przede wszystkim na działaniach zmierzających do utrzymania oraz zwiększenia i pozyskania nowych miejsc pracy na rzecz kontrahentów pozawięziennych i samorządów terytorialnych.

Zatrudnienie skazanych na rzecz samorządów terytorialnych oraz innych instytucji pozawięziennych w roku 2009 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Informacja dotyczy okresu od 1 stycznia 2009 r. do 01 października

2009 r.

Lp. ! Nazwa kontrahenta Liczba 1 S.

1. Gospodarstwo (...) przy ZK 40

C. (...)

6

1

2

14 pracownik ogólnobudowlany pomocniki kucharza wózkowi

pracownik porządkowy stolarni i kotłownia

2. Przedsiębiorstwo Usług (...) j (...) s.c. 20 robotnik leśny, mechanik

3, (...) P. T. 10 pracownik ogólnobudowlany

4. (...) Dom Pogrzebowy 8 prac. porządkowo - remontowy

5. Parafia (...). B. w (...) prac. remontowo - budowlany

6. Ośrodek (...) im, Bł. M. B. (2) 15 prac. remontowo - budowlany

7. Zakład (...) pomocnik mechanika
8. Urząd Miasta (...) prac. porządkowy
9. Parafia(...).P. W. 10 prac, remontowo - budowlane
10. "Roboty ogólnobudowlane, konserwacja zabytków" w (...) prac. ogólnobudowlany
11. P.W. (...) w (...) prac. fizyczny
12. P.W. Skład (...) w (...) prac. fizyczny
13. Stowarzyszenie (...) w (...) prac. ogólnobudowlany
14. (...) w (...) prac. fizyczny, pom. mechanika
15. Z.R.B. (...) w (...) prac. ogólnobudowlany
16. " Usługi (...) w (...) pracownik fizyczny
17. Zakład (...)" w (...) pracownik fizyczny
18. Przedsiębiorstwo (...) w (...) robotnik drogowy

Zatrudnienie na rzecz społeczności lokalnej dzięki dobrym stosunkom Zakładu Karnego z jednostkami samorządowymi z roku na rok utrzymuje się na wysokim poziomie. Zapotrzebowanie na ten rodzaj pracy Zakładu Karnego w C.

pozwoliło na przełamanie pewnych barier i obaw powstających po stronie kontrahentów pozawięziennych. Samorządowcy oraz kontrahenci zauważyli, że z zatrudnienia skazanych wpływają konkretne korzyści. Popyt na pracę skazanych w roku bieżącym utrzymał poziom porównywalny do roku poprzedniego. Panujący kryzys na rynku lokalnym w pewnym stopniu ograniczył możliwości pozyskania nowych kontrahentów . Kolejną przyczyną hamującą wzrost tego typu zatrudnienia są trudności związane z brakiem osadzonych kwalifikujących się do pracy w systemie bez konwojenta, brakiem kwalifikacji tych osadzonych, brakami środków finansowych na zakup odzieży roboczej, brakiem dostatecznej ilości środków transportu.

Podkreślić należy, iż wszyscy wykonujący pracę zostali zbadani przez lekarza oraz przeszkoleni z zakresu BHP i nie odnotowano żadnych skarg w związku z wynagrodzeniem.

Biorąc pod uwagę trudną sytuację na lokalnym rynku pracy, ograniczone środki finansowe oraz problemy natury technicznej należy uznać stopień zatrudnienia za bardzo wysoki. Dlatego też na uznanie zasługują dotychczasowe działania administracji zakładu karnego w tej dziedzinie oraz dalsze jej wysiłki zmierzające do podniesienia liczby skazanych zatrudnionych.

8. Kierowanie skazanych do nauczania ogólnego i zawodowego, jak również przestrzegania ustalonych zasad szkolenia i samokształcenia.

Przy tutejszym zakładzie karnym nie funkcjonuje żadna szkoła. Zwykle okoliczność ta jest uwzględniana przy podejmowaniu decyzji o przetransportowaniu' skazanych do tej jednostki. Nie powinny więc tu trafić osoby objęte obowiązkowym nauczaniem, o jakich mowa w § 12 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13| lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu prowadzenia nauczania zakładach karnych. W trakcie oddziaływań penitencjarnych wychowawcy nakłaniają swoich podopiecznych do podjęcia nauczania. Jeśli udało im się skutecznie kogoś z nich zmotywować, to stosowanie art. 76 § 1 pkt 5 kkw komisja penitencjarna kwalifikuje go do nauczania w szkołach i na kursach. W pierwszym przypadku zgłoszenia do nauczania w formie imiennego

wykazu kandydatów administracja przesyła do jednostki penitencjarnej, przy której funkcjonuje szkoła. W roku ubiegły było trzech skazanych skierowanych do nauczania. W bieżącym odnotowano również takie przypadki (pozytywnie zakwalifikowane przez komisje w wybranych szkołach 4 9 skazanych zgłoszonych do nauczania).

W ramach środków z Funduszu Postpenitencjarnego dotychczas w 2009 s zorganizowano trzy kursy zawodowe: kurs ogólnobudowlany, kurs blacharz - dekarz, kurs komputerowy. W wyniku przeprowadzonych kursów dotychczas przeszkolono 43 osadzonych, (kurs komputerowy 12, kurs ogólnobudowlany 15, kurs blacharz - dekarz

16). W trakcie realizacji są dwa kolejne szkolenia zawodowe: kurs fryzjera , w którym;

uczestniczy 12 skazanych oraz kurs stolarza, gdzie szkolonych w chwili obecnej jest 10 osadzonych. W trakcie rekrutacji i badania z zakresu przydatności do uczestnictwa w kolejnym kursie ogólnobudowlanym jest 18 skazanych. Do końca bieżącego roku planowane jest przeprowadzenie jeszcze dwóch kursów z zakresu nauki języka angielskiego oraz kierowcy wózka jezdniowego z napędem silnikowym.

Kurs komputerowy, kurs ogólnobudowlany, kurs blacharz - dekarz oraz kurs stolarza przeprowadza Instytucja Szkoleniowa Gospodarstwa (...), która powołana jest przez Gospodarstwo (...) przy Zakładzie Karnym w C.. Kurs fryzjera został zlecony i przeprowadzony przez Centrum Kształc Kursowego w Ł. (...) Sp. Z o.o.

Nadto jednostka bierze udział w Projekcie Systemowym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki finansowanym przez Europejski Fundusz Społeczny ramach powyższego programu od początku tego roku przeprowadzono 3 kursy; (...), (...) i " (...) komputera z komputerowym fakturowaniem" Do końca roku planowane jest przeprowadzenie jeszcze 4 kursów, w tym: (...), "Kierowca wózka jezdniowego", (...) i "Hydraulik - elektryk".

9. Organizowanie czasu wolnego skazanych, zwłaszcza organizowanie zajęć kulturalno-oświatowych, zajęć wychowania fizycznego i sportowych oraz pobudzania aktywności społecznej skazanych.

Zadania z zakresu działalności kulturalno - oświatowej realizuje mł. wychowawca mł. chor. D. Ś.. Zajęcia z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizuje wychowawca ppor. P. Z., który ukończył (...) w B., posiada uprawnienia trenerskie z zakresu piłki siatkowej i koszykówki. Nadto zastępca kierownika działu penitencjarnego i dwóch wychowawców przeszło w 2004 r. szkolenie ART - trening zastępowania agresji i prowadzą zajęcia ze skazanymi. Starszy wychowawca por. R. D. brał udział w kursie Instruktorów rekreacji ruchowej o specjalności piłka nożna. Bazą do prowadzenia zajęć kulturalno- oświatowych i sportowych są: świetlice na każdym z 12 oddziałów (odbywają się tu pogadanki, turnieje w szachy i warcaby, (...), m. hokeja, tenis stołowy, spotkania, kola tematyczne itp.), 2 boiska do gry w piłkę siatkową i koszykówkę. Ponadto prowadzone są zajęcia na boisku do piłki nożnej znajdującym się obok zakładu karnego w C..

Wydawana jest przez skazanych gazетка więzienna (...) C- (...) (kwartalnik) oraz realizowany program telewizji więziennej, której głównym założeniem jest krzewienie kultury i oświaty, profilaktyka zachowań nieakceptowanych społecznie, propagowanie sportowego i zdrowego stylu życia jak również edukacja usprawniająca poruszanie się osadzonych po rynku pracy. Odbyły się spotkania ze znanymi ludźmi ze świata sportu i kultury. Jednostka dysponuje również 2 salami zajęć, w których realizowane są programy resocjalizacyjne dla skazanych. Działa np. koło modelarskie, plastyczne, muzyczne, teatralne. Realizowany jest program (...) - skazani robią wyroby z wikliny i papieru, czy "Ze sztuką na ty". ZK współpracuje z Miejską (...) w Ł., dzięki której wzbogaca księgozbiór biblioteki zakładowej oraz są organizowane spotkania z twórcami regionalnymi. Organizowanie zajęć kulturalno - oświatowych utrudnia brak funduszy i sali gimnastycznej, oraz położenie jednostki daleko od ośrodków miejskich. Niemniej w dziedzinie tej podjętych zostało i zrealizowanych wiele ciekawych przedsięwzięć. W jednostce funkcjonują grupa AA, grupa edukacyjno-informacyjna na temat choroby alkoholowej, klub pracy, a także prowadzony jest dla skazanych trening zastępowania agresji. Powstał również Klub (...), zadaniem którego jest krzewienie idei olimpijskiej wśród osadzonych. Drużyna osadzonych ponownie bierze udział w turnieju (...).

użyciem przemocy, mające na celu edukację zapobiegającą powrotowi do przestępstwa z użyciem przemocy. Realizowany jest także program (...), w ramach którego skazani charytatywnie sprząтали Cmentarz Żydowski w Ł. przy ul. (...). Ponadto realizowane są następujące programy kulturalno-oświatowe; (...), (...) "Hodowla kur rasowych", (...), Program readaptacyjny (...), Program (...), Zespół (...), Rękodzieło, Program Edukacyjny dla Skazanych z problemem uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, Program dla osób, które prowadziły pojazdy w stanie nietrzeźwości, Program (...), Program na rzecz prasy lokalnej "(...)", (...) i (...) (...)".

10. Prawidłowość przyznawania nagród, ulg i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego oraz wymierzania kar dyscyplinarnych i wykorzystywania ich jako środka oddziaływania penitencjarnego.

Tematyka dotycząca nagród i kar była już poruszana przy okazji analizowania ustalonego w zakładzie karnym porządku i dyscypliny. W tym miejscu dodać jeszcze należy, że w tutejszej jednostce stosowana jest polityka gradacji nagród i kar. Skazani nagradzani są początkowo przede wszystkim pochwałami, zezwoleniami na dodatkowe lub dłuższe widzenie itp., by później w miarę nienagannego zachowania otrzymać zezwolenie na widzenie bez dozoru z osobą najbliższą lub osobą godną zaufania na okres nie przekraczający 30 godzin i w konsekwencji zezwolenie na opuszczenie zakładu karnego bez dozoru na okres nie przekraczający jednorazowo 14 dni.

Także zwykle nie wymierza się od razu najsurowszych kar sięgając najpierw po mniej dolegliwe, chyba, że uzasadnia to waga naruszonego przekroczenia. W tutejszym zakładzie karnym jest wykonywana kara umieszczenia w celi izolacyjnej (4 cele izolacyjne). Od początku 2009 r. karę taką zastosowano 60 razy. 4 razy wykonywano w stosunku do tymczasowo aresztowanych oraz 56 kar w stosunku do skazanych odbywających karę w zakładzie karnym. Wymiar kary 1 raz wyniósł 28 dni (stosując tę karę uzyskano zgodę sędziego penitencjarnego), w pozostałych przypadkach nie przekraczał 14 dni.

11. Współdziałanie ze społeczeństwem, zwłaszcza z zakładami pracy zatrudniającymi skazanych, placówkami oświatowo-wychowawczym i i rodzinami skazanych młodocianych, oraz pozyskiwania ich do udziału w procesie wychowawczym.

Podtrzymywanie kontaktów skazanych z rodzinami nie stwarza szczególnych problemów. Znaczny odsetek skazanych korzysta z przepustek i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego. Pozostali skazani mogą utrzymywać kontakt z rodzinami poprzez korespondencję i widzenia. Tradycją są wigilijne i wielkanocne spotkania skazanych z rodzinami. Osadzeni mogą utrzymywać kontakt z bliskimi poprzez korespondencje i widzenia.

Stały kontakt z rodzinami nawiązywany jest przy okazji widzeń ze skazanymi. Kwestia współdziałania administracji zakładu karnego ze społeczeństwem, zakładami pracy i placówkami oświatowo-wychowawczym i była już poruszana przy omawianiu zatrudnienia skazanych oraz organizacji ich czasu wolnego. Wypada dodać, iż praca skazanych na rzecz samorządów terytorialnych, miejscowej parafii lub tutejszych szkół, przedsiębiorców integruje skazanych z lokalną społecznością przełamując bariery niechęci i nieufności okolicznych mieszkańców do skazanych. W trakcie powoływania zakładu karnego okoliczni mieszkańcy żywili więcej obaw w związku z powołaniem nowej jednostki penitencjarnej, bardziej liczyli na ożywienie gospodarcze. Teraz w wyniku owej współpracy sytuacja uległa całkowitej zmianie. Okoliczni mieszkańcy nie tylko dostrzegają zyski ekonomiczne wynikłe z powstania zakładu karnego, ale również chętnie korzystają z pracy skazanych.

12. Przestrzeganie praw skazanych w zakresie korzystania z praktyki i usług religijnych, uczestniczenia w prowadzonym nauczaniu religii i udziału w działalności charytatywnej i społecznej K. lub innego związku wyznaniowego.

Spotkania religijne odbywają się w zakładowych kaplicach zlokalizowanych na pawilonach mieszkalnych B i D oraz w świetlicach oddziałów mieszkalnych. Kaplice mają charakter ekumeniczny. Niemniej wśród osadzonych wyznawcy innych wyznań niż rzymsko-katolickie stanowią margines. Pomimo tego działalność w tutejszym zakładzie karnym prowadzi przedstawiciel Kościoła (...) - (zatrudniony od 1.07.2007 r.) oraz przedstawiciel K. R. Katolickiego, który

odprawia msze cztery razy w tygodniu w soboty, niedziele, wtorki i środy o godzinie 9.30. Ponadto przygotowuje skazanych do bierzmowania, organizuje nauki przedmałżeńskie, prowadzi rozmowy indywidualne, itp. O ile, któryś z osadzonych innego wyznania zgłasza potrzebę kontaktu z swoim duchownym, administracja zakładu karnego umożliwia mu takie spotkania. Skazani uczestniczą również w spotkaniach przedstawicieli K. Zielonoświątkowców, którzy w sposób bardzo aktywny zaangażowali się również w organizowanie zajęć kulturalno- oświatowych na terenie jednostki penitencjarnej. W/w zajęcia organizują również przedstawiciele (...) Związku (...),

Skazani pracują społecznie na rzecz dwóch parafii rzymskokatolickich jednej w Ł. (...) A. B. oraz Parafii w W., gdzie budują ośrodek (...).

Osadzeni wzięli również udział w programie (...), porządkując zaniedbany Cmentarz Żydowski. Porządkują groby żołnierzy września w ramach programu edukacyjnego (...).

13. Warunki bytowe skazanych, stan opieki medycznej i stan sanitarny.

Łączna powierzchnia cel mieszkalnych w Zakładzie Karnym w C. wynosi 2.618,98 m². Według normy wynikającej z art.110§2 kkw liczba cel w zależności od pojemności przedstawia się następująco:

cele wg normy 3 m²:

45- trzyosobowych,

4- czteroosobowych,

107- pięcioosobowych,

4- sześćoosobowe,

9- siedmioosobowych,

ponadto cele wg normy 4m²:

3- dwuosobowe: w tym 1 izba chorych,

wg normy 5m²:

dwuosobowa: w tym 1 izba chorych

wg normy 7 m²

- dwuosobowa

wg normy 12m² :

6-jednoosobowe: w tym: 4 cele izolacyjne

2 izby chorych

Ogółem stanowi to 180 cel mieszkalnych: w tym 4 izby chorych

4 cele izolacyjne

Istniejące w Zakładzie Karnym w C. warunki bytowe w zasadzie odpowiadają wymogom określonym przepisami kkw, przepisami rozdziału 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Wyposażenie cel stanowią standardowo łóżka, stoły, taborety, szafki. Odpowiedni dopływ powietrza oraz światła dziennego zapewniają duże okna - pojedyncze w

celach małych i podwójne w celach wieloosobowych. W każdej z nich jest oświetlenie elektryczne. Ciepła woda w Pawilonach: A, B, C, D i E dostarczana jest codziennie w następujących godzinach: w A od 14⁰⁰ do 1420, 1450 - 1510, w B i C od 1340 do 1400, w D i E od 730 do 800 i od 1930 do 2100. Łaźnie są na każdym oddziale. Kabiny z brodzikiem osłonięte są kotarami, a ich ściany wyłożone glazurą. Kąpiel odbywa się codziennie w Pawilonie D i E od 720 do 830 , od 1930 do 2100. W Pawilonie A natryski są w każdej celi, kąpiel raz w tygodniu w poniedziałek 1930 - 2000, W Pawilonie B i C kąpiel raz w tygodniu w czwartek i środę w od 830 do 1500

W zakładzie typu półotwartego osadzeni korzystają przede wszystkim z własnej odzieży, bielizny i obuwia. W oddziale zamkniętym zakładu osadzeni korzystają z odzieży skarbowej. O czystość odzieży dbają we własnym zakresie. Bielizna osobista z zakładu karnego, ręczniki, ścierki wymieniane są raz w tygodniu, a w co drugi, bielizna pościelowa - tak, więc z częstotliwością odpowiadającą § 6 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Posiłki dla osadzonych przygotowane są w kuchni właściwie wyposażonej i urządzanej prowadzonej przez Gospodarstwo (...), Ś. jej wyłożono płytkami z glazury, zaś podłogi terakotą. Dodatkowo na posadzce leżą maty antypoślizgowe. Przestrzegane są wymogi art. 109 kkw dotyczącej dziennej liczby posiłków i ich normy żywieniowej. Czas spożywania posiłków dla poszczególnych oddziałów określonym Zarządzeniem Dyrektora Zakładu Karnego w C. nr (...). Porządek wewnętrzny uwzględnia nakaz z § 2 ust. 2 zarządzenia nr 8/2003 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 9 października 2003 r. w sprawie realizacji osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych do wyżywienia, aby odstęp między posiłkami nie przekraczał 6 godzin. Jadłospis ustalony jest według normy podstawowej. Nadto w dniu 01 października 2009 r. 23 osadzonych miało dietę lekkostrawną (...) i 5 dietę (...) i 2 dietę (...). W dniu 01 października 2009 r. podczas przeprowadzonej kontroli jadłospis osadzonych przedstawiał się następująco: dla diet L, Lc i L. - śniadanie - mortadela z warzywami, jogurt, jabłko, chleb, herbata oraz margaryna; obiad - barszcz czerwony, gulasz sojowy, kasza jęczmienna, kapusta z wody; kolacja - polędwica (...), jabłko, chleb, margaryna i herbata. Dla diety podstawowej P jadłospis układał się następująco: śniadanie - smalec z przyprawami, chleb, herbata; obiad - zupa grochowa, gulasz sojowy, kasza gryczana, kapusta kiszona; kolacja - kaszanka, chleb, herbata.

W zakładzie działa kantyna prowadzona przez GP, co umożliwia skazanym mającym środki finansowe na nabywanie dodatkowych artykułów żywnościowych, wyrobów tytoniowych, środków higieny itp. Zakupy dozwolone są w poniedziałki i soboty w godz. od 900 do czasu zakończenia zakupów, z przerwą na obiad. Ceny sprzedawanych tu produktów były okresowo kontrolowane przez administrację tutejszej jednostki penitencjarnej i nie stwierdzono, aby były one zawyżane. W dniu 28 września 2009 r, administracja Zakładu dokonała kontroli cen produktów znajdujących się w kantynie. Kontrolą objęto produkty najczęściej kupowane przez osadzonych i ich rodziny. Ceny w porównaniu z tymi z poza Zakładu Karnego obrazuje poniższa tabela.

Tabela 4.

Produkty K. (...) spożywczy w C.

Mleko B. 3,2% 2,00 zł 2,30 zł

Cukier 1 kg 2,40 zł 2,20 zł

Papierosy (...) 8,95 zł 8,95 zł

Kawa M. (...)g 10,60 zł 11,50 zł

Kawa naturalna T. (...) g 3,70 zł 5,89 zł

S. (...) 1,30 zł 1,25 zł

Maszynka P. 1,90 zł 1,70 zł

Baton S. 1f40 zł 1,40 zł

Płatki owsiane 1,10 zł 1,10 zł

33,35 zł 36,29 zł

Jak wynika z powyższego zestawienia w kantynie działającej na terenie Zakładu za te same produkty można było zapłacić o 3,04 zł taniej niż w sklepie w C.. Należy zauważyć, że podobnie jak w roku ubiegłym, całkowity koszt dokonania powyżej wybranych towarów zakupów w kantynie są niższe od zakupów dokonanych w sklepie. Powyższe proporcje cenowe należy utrzymać i dbać także w przyszłości o to, aby różnice cen w kantynie i w sklepie były porównywalne. Aktualnie ceny te nie budzą zastrzeżeń.

Opiekę medyczną nad osadzonymi sprawuje ZOZ przy Zakładzie Karnym w C.. Ambulatorium składa się z 1 gabinetu lekarskiego i stomatologicznego, gabinetu zabiegowego oraz 4 izb chorych przeznaczonych dla 2 osób każda i które pełnią jednocześnie funkcję celi mieszkalnej. Ambulatorium wyposażone jest tylko w podstawowy sprzęt medyczny niezbędny do jego prawidłowego funkcjonowania. Apteczki pierwszej pomocy znajdują się u każdego oddziałowego, w bloku żywnościowym, w warsztatach, w budynku administracyjnym oraz na punkcie dowodzenia. Obsadę ambulatorium stanowi - 2 lekarzy ogólnych, 1 lekarz stomatolog - funkcjonariusze SW, 3 pielęgniarki (3 funkcjonariuszki SW) oraz 3 ratowników medycznych - funkcjonariuszy SW. Zatrudnionych też jest 6 lekarzy specjalistów na części etatu. Są to specjaliści z dziedzin: okulista, który pracuje od 01.09.2006 r. oraz psychiatra i dermatolog zatrudnieni od 01.10.2006 r, neurolog zatrudniony od 13.04.2007 r., kardiolog zatrudniony od 01.06.2007 r. oraz stomatolog zatrudniony od 01.05.2007r. Ambulatorium jest czynne w dni powszednie od godz. 7.00 do 18.00, a w dni ustawowo wolne od pracy, w godz. 7.00 - 13.00. Od 1 stycznia 2009 r. do 01 października 2009 r. lekarz ogólny udzielił 7305 porad, zaś stomatolog przyjął 493 pacjentów. W razie potrzeby osadzeni konsultowani są przez lekarzy specjalistów w Z.K. C. B., w Areszcie Śledczym w B., w Areszcie Śledczym W.-M., lub w poza więziennej służbie zdrowia. Od 01.01.2009 r. do 01.10.2009 r. wykonano 794 konsultacje specjalistyczne z czego: 244 konsultacji psychiatrycznych, 95 okulistycznych, 108 neurologiczne, 235 dermatologiczne, 27 ortopedycznych, 16 laryngologiczne, 47 kardiologicznych, 1 urologiczna, 20 chirurgicznych, 1 onkologiczna. Wśród w/w konsultacji 20 wykonanych było w poza więziennej (...). W roku 2009 było 20 hospitalizacji, a karetkę pogotowia ratunkowego wzywano 19-krotnie. Odnotowano 2 zgony, stwierdzono 9 samookaleceń i 3 zachorowania na choroby zakaźne. Aktualnie wydawanych jest 31 diet leczniczych.

Do Zakładu Karnego w C. trafiają osadzeni z wolności, którym badania lekarskie i badania profilaktyczne wykonywane są w tutejszej jednostce. Osadzeni przetransportowani z innych jednostek penitencjarnych zazwyczaj posiadają badania wstępne oraz RTG klatki piersiowej. Niemniej jednak przetransportowany zostaje zbadany przez lekarza tutejszego zakładu i to w jak najszybszym terminie. Osadzeni badani są przez lekarza również przed przetransportowaniem, zwolnieniem, w czasie i po zakończeniu stosowania środka przymusu bezpośredniego.

Zaopatrzenie w leki dokonywane jest głównie za pośrednictwem Apteki (...) Aresztu Śledczego w B. na podstawie receptariusza. Recepty, które wystawiane są przez lekarzy specjalistów i lekarzy ZOZ Z.K. w C. realizowane są w aptekach poza więziennych lub zamawiane w Aptecze (...).

Realizując § 34 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, lekarz lub wyznaczony przez niego pracownik służby zdrowia dokonuje przeglądu sanitarnego budynków mieszkalnych jednostki. Na tej podstawie dokonywane są wpisy w tzw. Paszporcie sanitarnym. Z jego treścią zapoznaje się dyrektor zakładu karnego, co potwierdza własnoręcznym podpisem i wydaje ewentualnie zalecenia skierowane do odpowiedniego działu. Wykonanie zalecenia odnotowuje się w Paszporcie sanitarnym.

Zakład Karny w C. jest poddawany kontroli przez Sanepid 1-2 razy do roku. Nie wydano zaleceń dotyczących służby zdrowia. Kontrola nie wykazała uchybień w stanie sanitarnym jednostki.

W mojej ocenie, warunki bytowe, opieka lekarska i stan sanitarny w zakładzie karnym, jak wynika z powyższego, są na właściwym poziomie. Zdeterminowane są one w oczywisty sposób ograniczonymi możliwościami finansowymi. Niemniej dostępność do lekarzy i możliwości leczenia dla wielu osadzonych jest wręcz większa niż, kiedy pozostawali na wolności. Nierzadko wykorzystują to prezentując niezwykle roszczeniowe postawy i domagając się leczenia dawnych, zaniedbanych uprzednio schorzeń.

14. Prawidłowość i terminowość załatwiania próśb, skarg i wniosków skazanych.

Stosowanie do § 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003r. w sprawie załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych w Zakładzie Karnym w C. prowadzony jest dziennik skarg oraz wniosków i próśb, a także dwa skorowidze alfabetyczne zawierające nazwiska osadzonych, których owe skargi oraz próśby i wnioski dotyczą.

Jak wynika z wpisu w dzienniku skarg w bieżącym roku tj. w 2009 wpłynęło łącznie 202 skargi, w których skarżący podnieśli ok. 338 zarzutów. Wszystkie one zostały rozpoznane. Jedną skargę uznano za zasadną. Została ona złożona przez osadzonego M. K. s. A. do protokołu w dniu 12.12.2008 r. funkcjonariuszom Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w B., w przedmiocie wykreślenia narzeczonej z listy widzeń, (skarga ta, z uwagi na termin rozpatrzenia została przeniesiona na bieżący okres sprawozdawczy). Skarga po uznaniu za zasadną została omówiona na odprawie penitencjarno- ochronnej w dn. 24.02.2009r. Zagadnienia związane z udzielaniem i realizacją widzeń zostały także omówione na szkoleniu ogólnozakładowym, które odbyło się w dniach 11 i 12 marca 2009r.

Zarzuty podnoszone przez osadzonych w skargach najczęściej dotyczą zaniechania określonego działania przez administrację zakładu karnego (11 skarg), agresji werbalnej (25), sposobu załatwienia próśby (9), niewłaściwego leczenia (36), niewłaściwego traktowania (12), załatwienia skargi przez Dyrektora (23), sporządzenia wniosku o wymierzenie kary dyscyplinarnej (19), sposób przeprowadzenia kontroli osobistej/celi mieszkalnej (21), realizacja kąpieli (10), inne dotyczące warunków bytowych (9).

W porównaniu do lat ubiegłych ilość skarg wnoszonych do Dyrektora ulega zwiększeniu. Spowodowane jest to znacznym wzrostem zaludnienia (średni stan zaludnienia to ok. 807 osadzonych).

W omawianym okresie sprawozdawczym dwóch osadzonych Arkadiusz A. S. s. M. oraz P. C. s. M. wykazali się szczególną aktywnością w tym względzie, reprezentując w ten sposób niezwykle roszczeniowe, wręcz pieniacze postawy. Pierwszy napisał 16 skarg drugi napisał 63 skargi. Ich skargi nie znalazły jednak potwierdzenia w postępowaniach sprawdzających. Rozpatrzono również dwa przypadki skarg zbiorowych. Pierwsza z nich została podpisana przez trzech osadzonych zajmujących jedną celę mieszkalną, druga zaś została podpisana przez sześciu osadzonych.

Podejmowane działania w ZK w C. w celu likwidacji przyczyn i źródeł skarg koncentrowały się głównie na szkoleniu kadry, jak też na bieżącym omawianiu i eliminowaniu przyczyn, które stanowiły przyczyny skarg. Kierownictwo tutejszej jednostki podejmuje nadal szereg działań zwłaszcza o charakterze szkoleniowym i kontrolnym mającym za zadanie podnoszenie wiedzy i profesjonalizmu funkcjonariuszy m.in. poprzez:

- odprawy penitencjarno-ochronne i szkolenia ogólnozakładowe poświęcone tej tematyce
- regularne wizytowanie oddziałów mieszkalnych
- systematyczną pracę rozpoznawczą wychowawców i oddziałowych
- realizowanie na bieżąco należnych osadzonych uprawnień

Kierownictwo jednostki ZK w C. zwraca szczególną uwagę na:

zatrudnianie w pierwszej kolejności osadzonych mających zobowiązania

alimentacyjne,

organizowanie czasu wolnego osadzonym poprzez zajęcia kulturalno- oświatowe,

zapewnienie osadzonym podstawowych potrzeb w zakresie warunków bytowych,

oddzielne osadzanie w celach osób palących i niepalących,

zgłaszanie osadzonych do transportu do jednostek położonych najbliżej ich miejsca zamieszkania,

W warunkach Zakładu Karnego w C. istotne znaczenie ma utrzymanie na właściwym poziomie stanu ładu, dyscypliny panującej wśród osadzonych oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa jednostki. Stąd też trudno jest czasem uniknąć tego typu skarg.

Należy mieć na uwadze, że Dyrektor jednostki na bieżąco monitoruje ilość i zasadność wpływających do jednostki skarg i w bieżącej pracy kładzie nacisk na rozwiązywanie problemów skazanych zgodnie z przysługującymi im prawami, a w przypadku stwierdzenia skargi zasadnej (co miało miejsce w 3 przypadkach) kierownik komórki organizacyjnej, którego skarga dotyczyła przeprowadził rozmowę instruktazową celu zapobieżenie podobnym przypadkom w przyszłości. W trzecim z omówionych przypadków zostały przeprowadzone rozmowy ostrzegawcze z dowódcą zmiany oraz zastępcą dowódcy zmiany.

Pozostałe skargi okazały się niezasadne. Nie stwierdzono też uchybień terminowi co do ich załatwienia.

Z praktyki sądowej przy rozpoznawaniu skarg na decyzje Dyrektora lub Komisji Penitencjarnej daje się zauważyć pewne nieprawidłowości występujące na etapie przyjmowania skarg składanych przez skazanych, polegające na bezpośrednim przesyłaniu ich do Sądu. W przypadku jednak złożenia skargi na Decyzję Dyrektora lub Komisji Penitencjarnej i nadawania jej biegu w trybie art. 7§3 kkw, należy uwzględnić przepisy art. 122 kpk i art. 429§1 kpk w zw. z art. 1z§2 kkw, tj. w przypadku uznania, że była wydana taka decyzja podlegająca zaskarżeniu w tym trybie - przyjęcie jej, o ile zostały zachowane przesłanki do nadania jej biegu i przedstawienia sądowi wraz z wydaną decyzją do rozpoznania. O ile zaś nie lub taka decyzja w ogóle nie zapadła, rozważenie odmowy przyjęcia skargi, jako niedopuszczalnej z mocy ustawy, co powinno nastąpić w formie decyzji. W takim przypadku należy jednak także pouczyć skazanego, o przysługującym mu prawie zaskarżenia takiej decyzji w trybie art. 7§1 kkw do sądu.

Ponadto w Zakładzie został opracowany "Harmonogram przeciwdziałania wypadkom nadzwyczajnym godzącym w bezpieczeństwo i porządek w jednostce oraz informowania o zdarzeniach mogących je wywołać", który systematyzuje działania podejmowane wobec osadzonych należących do struktur nieformalnych oraz obieg informacji uzyskanych w toku realizacji harmonogramu.

Atmosfera i nastroje panujące wśród osadzonych systematycznie są analizowane przez kierownika D. Ochrony i Penitencjarnego oraz wychowawców. Omawiane są one na codziennych odprawach w obecności Z-ców Dyrektora.

Nie stwierdzono, aby faworyzowano osadzonych związanych z podkulturą więzienną. Wydano polecenie, aby zwrócić uwagę na aktywne uczestnictwo osadzonych "grypsujących" przy pracach porządkowych.

Ponadto objęto zwiększonym nadzorem przez kierownika D. Ochrony pracę funkcjonariuszy w oddziałach mieszkalnych pod kątem równoprawnego, humanitarnego traktowania skazanych.

Natomiast w przypadku przepustek z art. 141 a § 1 kkw, kryterium udzielania tego rodzaju zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego jest spełnienie przesłanek formalnych, a nie przynależności podkulturowe. Dyrektor udzielając takiej przepustki ocenia rangę zdarzenia losowego oraz prognozę kryminologiczno-społeczną formułowaną przez wychowawcę. Tylko na tej podstawie podejmuje decyzje co do udzielenia zezwolenia na podstawie art. 141a§1 kkw.

W bieżącym roku w trakcie wizytacji odstąpiono od bezpośredniego wysłuchiwanie osadzonych, mając na uwadze to, że wszyscy, którzy wyrażają taką potrzebę, wysłuchiwaani są bezpośrednio w trakcie posiedzeń penitencjarnych, które odbywają się w Zakładzie.

Analizując odbyte rozmowy ze skazanymi należy stwierdzić, że generalnie nie wysuwali oni skarg pod adresem administracji i funkcjonariuszy Zakładu Karnego w

16. Przestrzeganie przepisów o bezpieczeństwie w zakładzie karnym, w tym przepisów dotyczących użycia broni, siły fizycznej i środków przymusu bezpośredniego. Prawdliwość postępowania w razie ujawnienia popełnienia przestępstwa, a także w wypadkach buntów, samouszkodzeń i zgonów.

W jednostce obecnie występują trzy typy zakładu karnego tj. zamknięty z oddziałem aresztowym, półotwarty i otwarty. Zastosowany system ochrony determinuje stopień i rodzaj zabezpieczenia. Skutkiem tego przepisy o bezpieczeństwie muszą być realizowane przede wszystkim poprzez odpowiednie rozpoznanie, właściwe klasyfikowanie osadzonych i ich rozmieszczenie wewnątrz zakładu. W tutejszej jednostce penitencjarnej są osoby tymczasowo aresztowane, które osadza się w areszcie śledczym w warunkach zapewniających wzmożoną ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwo aresztu.

Zapewnienie bezpieczeństwa nie jest bezproblemowe, a to z powodu utrzymującego się przeludnienia jednostki. Młoda kadra musi borykać się z różnorodnością populacji więziennej zakładu, która odbywa karę praktycznie we wszystkich podgrupach klasyfikacyjnych.

W dalszym ciągu jest zbyt małe zatrudnienie kadrowe funkcjonariuszy bezpośrednio czuwających nad osadzonymi oraz niedoskonałości zabezpieczenia technicznego. Aktualnie dział ochrony liczy 135 funkcjonariuszy. Pełnią oni służbę w systemie jednozmianowym, dwu i czterozmianowym (w dzień jest 43, a w nocy 15 funkcjonariuszy) pozostali jako zabezpieczenie urlopów, szkoleń, zwolnień lekarskich, a także 40 - to godzinnego tygodnia pracy. Po uzyskaniu etatów planowane jest utworzenie nowych posterunków i stanowisk takich jak: doprowadzający osadzonych na widzenia, jak również zwiększenie funkcjonariuszy na zabezpieczenie absencji z uwagi na dużą liczbę nadgodzin (6000 godzin). Kolejnym utrudnieniem jest bardzo duży ruch pracowników oraz skazanych na terenie zakładu spowodowany ciągłą rozbudową zakładu. Z powodu dużego zaludnienia zakładu oraz powstania oddziałów zamkniętych i aresztowych sukcesywnie wzrasta ilość realizowanych konwojów doraźnych w szczególności do miejskich placówek zdrowia (średnio około 20 konwoje miesięcznie).

Od początku roku 2009 w jednostce 14 razy dochodziło do zastosowania środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonych. Rodzaj i ilość zastosowanych środków i ich przyczyny przedstawiają poniższe tabele:

Tabela nr 6. Rodzaj stosowanych środków przymusu bezpośredniego w 2009 r.

Użycie siły fizycznej Umieszczenie w celi zabezpieczającej Założenie K. T. prowadnic założenie pasów obezwładniających j ed no/trzyczęści owych Założenie pasów obezwładniających trzyczęściowych Użycie pałek służbowych Użycie chemicznych środków obezwładniających Założenie kaftana bezpieczeństwa Założenie kasku ochronnego Zastosowanie innych środków (podać jakich)

14 6 8 4 3

Tabela nr 7. Przyczyny stosowania środków przymusu bezpośredniego w 2009 r.

Usiłowanie zamachu na życie lub zdrowie własne Usiłowanie zamachu na życie lub zdrowie innej osoby Nawoływanie do buntu Rażące nieposłuszeństwo Groźne zakłócenie spokoju i porządku

i Niszczenie mienia Ucieczka osoby pozbawionej

wolności

Przed zastosowaniem środków przymusu bezpośredniego skazani zostali ostrzeżeni przez dowódcę zmiany. Z protokołów zastosowania tych środków sporządzonych stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1996 r. w sprawie szczegółów warunków stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz sposobu postępowania w tym zakresie wynika, iż wszystkie przypadki znajdowały umocnienie w art. 19 ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej, a zastosowanie środków było zgodne z przepisami cytowanego rozporządzenia. W/w osadzonych ostrzeżono przed zastosowaniem środków przymusu bezpośredniego, poddano wymaganym badaniom lekarskim, oddziałowy dokonywał kontroli zachowania się osadzonego w odpowiednich odstępach czasu, a co 2 godziny dowódca zmiany oceniał konieczność dalszego stosowania środków przymusu bezpośredniego.

Najczęstszymi powodami zachowania osadzonych, które skutkują zastosowaniem środków przymusu bezpośredniego są załamania spowodowane różnymi przyczynami losowymi tj. kłopoty rodzinne, sprzeczne z ich oczekiwaniami rozstrzygnięcia sądów i administracji ZK, chęć zaistnienia w grupie nieformalnej. Prowadzone są w oddziałach mieszkalnych Zeszyty spostrzeżeń oddziałowych, w których prowadzone są zapisy dotyczące zachowań skazanych mogących sprawiać problemy wychowawcze lub dyscyplinarne. Osadzonym tam wpisanym wychowawcy poświęcają więcej czasu i zainteresowania, zaś oddziałowy zwraca na nich baczniejszą uwagę.

W roku bieżącym odnotowano 29 wypadków nadzwyczajnych, 3 wypadki ujawnienia przedmiotów niedozwolonych i niebezpiecznych, 6 ucieczek zatrudnionych poza terenem jednostki w systemie bez konwojenta, 9 samouszkodzeń, 6 pobić i bójki osadzonych, 2 usiłowania samobójstwa, 1 zagrożenie bezpieczeństwa-jednostki, 1 znęcanie się nad osadzonymi, 1 zgon osadzonego.

Generalnie zauważyć należy, że liczba wypadków nadzwyczajnych wzrosła w stosunku do roku minionego.

Kadra zakładu na bieżąco podejmuje kroki, w celu przeciwdziałania powstawaniu wypadkom nadzwyczajnym poprzez wnikliwe realizowanie wniosków z postępowań i czynności wyjaśniających w sprawie wypadków nadzwyczajnych, wprowadzaniu tematyki w zakresie zapobiegania oraz likwidacji skutków wypadków nadzwyczajnych na szkoleniach ogólnych jednostki, a także na szkoleniach wewnętrznych, czy też na codziennych odprawach penitencjarno - ochronnych przedstawianie potencjalnych zagrożeń oraz charakteryzowanie osadzonych z trudnościami wychowawczymi.

17. Zakres, terminowość i trafność podejmowanych czynności mających na celu przygotowanie skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Udzielenie pomocy postpenitencjarnej, zwłaszcza w zakresie uzyskania przez skazanego dokumentów tożsamości, znalezienia pracy i zakwaterowania po zwolnieniu z zakładu karnego, a także pomocy w ustaleniu niezdolności do pracy i prawa do renty z tytułu tej niezdolności.

Jedynym z działań podejmowanych przez administrację zakładu karnego dla przygotowania skazanych do życia po zwolnieniu są szkolenia kursowe oraz kursy zawodowe, na które w szczególności kwalifikowani się osadzeni bez zawodu, wymagający przekwalifikowania lub dokończenia zawodowego.

Nadto jednostka bierze udział w Projekcie Systemowym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki finansowanym przez Europejski Fundusz Społeczny. W ramach powyższego programu jeszcze w bieżącym roku planowane jest przeprowadzenie kilku kursów zawodowych. W tym brukarza, fryzjera, kierowcy wózka jezdniowego, ogólnobudowlanego i hydraulik - elektryk.

W celu podniesienia kompetencji zawodowych, a tym samym zwiększenia szans skazanych na znalezienie zatrudnienia po opuszczeniu Zakładu Karnego, mają oni możliwość uczestnictwa w zajęciach Klubu Pracy. Prowadzi je wychowawca ds. pomocy postpenitencjarnej, który został przeszkolony w tym zakresie i zdobył uprawnienia Lidera Klubu Pracy. Uczestnicy odkrywają tu swoje możliwości i umiejętności, uczą się twórczego myślenia, asertywności w poszukiwaniu pracy, komunikacji, prowadzenia rozmów z przyszłym pracodawcą, pisania dokumentów aplikacyjnych, zdobywają

także wiedzę o sposobach i możliwościach poszukiwania pracy, zapoznają się z aktualnymi ofertami pracy z Urzędów Pracy w Z., Ł. i W., a także możliwościach kształcenia kursowego organizowanego przez ten urząd i dofinansowaniach przy zakładaniu własnej działalności gospodarczej.

W celu podniesienia kompetencji społecznych skazanych, zwiększenia ich szans powrotu do normalnego środowiska, a w szczególności w celu zmotywowania ich do przestrzegania porządku prawnego, kadra penitencjarna prowadzi szereg oddziaływań w ramach realizowanych programów:

- Program aktywizacji ruchowej - celem programu jest wytworzenie umiejętności prawidłowego zagospodarowania czasu wolnego ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji ruchowej oraz pokonanie nawyku siedzącego i bezproduktywnego trybu życia jako szkodliwe następstwo długotrwałego bezrobocia.

- Program Pierwszej Pomocy (...) gdzie skazani są uczuleni na sprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, a także nabywają praktyczne umiejętności zachowań ratowniczych;

- Program edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie "STOP \ " - skazani zdobywają tu konkretne informacje dotyczące zjawiska przemocy oraz uczą się skutecznego radzenia sobie z tym problemem;

- Program ART - trening interpersonalny - skazani zdobywają tu konkretne umiejętności zapobiegania agresji w sytuacjach trudnych.

- Program Mimo Wszystko - kurs dziennikarstwa, rękodzieła, wikliniarstwa.

Wychowawca ds. pomocy postpenitencjarnej oraz wychowawcy oddziałów w celu weryfikacji potrzeb postpenitencjarnych skazanego zgodnie z § 33 pkt 1 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24.02.2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych nie później niż 6 miesięcy przed przewidzianym terminem warunkowego zwolnienia lub przed zakończeniem odbywania przez niego kary pozbawienia wolności przeprowadzają ze skazanymi rozmowy w celu uaktualnienia potrzeb w zakresie przygotowania ich do zwolnienia. W trakcie tych rozmów ustalają potrzeby w zakresie środków finansowych, posiadanej odzieży i obuwia stosownych do opuszczenia jednostki, posiadania mieszkania, kontaktów z osobami bliskimi mogącymi udzielić pomocy osadzonemu po opuszczeniu jednostki penitencjarnej, stanu zdrowia w celu ewentualnie uzyskania świadczeń rentownych, możliwości zatrudnienia itp.

W zależności od ustaleń wychowawcy do spraw postpenitencjarnych, jeżeli uzna to za konieczne występuje z wnioskiem do komisji penitencjarnej o ustalenie okresu, o którym mowa w art. 164 § 1 kkw. w celu realizacji programu wolnościowego. Wniosek taki zawiera wskazanie przedmiotu opracowywanego programu. W tutejszej jednostce do dnia obecnego w roku 2009 komisja penitencjarna przyznała 25 programów, z czego wychowawca do spraw pomocy postpenitencjarnej opracował 15 programów, a kurator zredagował program w 10 przypadkach. Programem wolnościowym obejmowani są najczęściej skazani zagrożeni marginalizacją, skonfliktowani z rodziną, mający do odbycia długoterminowe kary, bez zawodu, nieporadni życiowo z syndromem wyuczonej bezradności, uzależnieni, sprawcy przestępstw szczególnie piętnowanych społecznie itp.

Bezpośrednio przed zwolnieniem potrzeby postpenitencjarne skazanego są weryfikowane. W przypadku braku środków pieniężnych na koncie skazanego, w dniu opuszczania zakładu karnego przyznawana jest zapomoga pieniężna, której celem jest pokrycie kosztów dojazdu do miejsca zamieszkania oraz ewentualnego utrzymania się przez pierwsze dni życia na wolności oraz inne potrzeby wymienione w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej - do dnia 01.10.2009 roku takich zapomóg było 189 na łączną kwotę 15 560 zł. Skazany zwalniany, nie mający własnej odzieży odpowiedniej do pory roku, otrzymuje niezbędne ubranie na wniosek wychowawcy, który w porozumieniu z magazynierem ustala zakres pomocy rzeczowej. Ponadto, jeżeli zachodzi taka potrzeba zakład karny za zgodą zwalnianego wystosowuje w jego imieniu do MOPS i (...) odpowiednie pismo z prośbą o pomoc rzeczową i finansową - roku 2009 zostało wysłanych 6 pism.

Jedną z najważniejszych dziedzin przygotowania się skazanego do życia po zwolnieniu jest posiadanie przez niego dokumentu tożsamości, niezbędnego we wszystkich niemalże dziedzinach życia na wolności. Skazany, który nie posiada dowodu osobistego, ma możliwość wyrobienia go w tutejszej jednostce. Zakład karny umożliwia osadzonemu wyrobienie zdjęć, wychowawca do spraw pomocy postpenitencjarnej dostarcza mu wnioski oraz pomaga przy jego wypełnianiu. Skazanemu nie dysponującemu własnymi środkami pieniężnymi, Zakład pokrywa koszty wyrobienia dokumentu tożsamości. W 2009 zostało wyrobionych 10 dowodów osobistych, w trakcie wyrabiania są kolejne 22 dokumenty tożsamości.

Zakład Karny w C. w ramach środków Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej ma możliwość pokrywania kosztów przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. W 2009 roku tutejsza jednostka pokrywała koszty związane z zakupem pięciu par okularów oraz kosztów związanych z wykonaniem jednej protezy zębów, niezbędnych skazanym do normalnego funkcjonowania.

W przypadku skazanego zgłaszającego brak miejsca zameldowania przeprowadzona zostaje rozmowa, w której przedstawia się mu możliwości wyjścia z danej sytuacji w zależności od powodów bezdomności. Skazany dostaje także informacje dotyczące bazy adresowej najbliższych noclegowni, schronisk i instytucji pomagających osobom opuszczającym zakłady karne. Wychowawca do spraw pomocy postpenitencjarnej, za zgodą skazanego, nawiązuje także kontakt z Patronatem w B. (instytucja wspomagająca skazanym wychodzącym na wolność) i telefonicznie ustala możliwość i zasady umieszczenia w w/o ośrodku.

Zakład karny w miarę potrzeby pomaga także w ustaleniu rent z tytułu niezdolności do pracy. Jeżeli istnieje taka potrzeba wychowawca do spraw pomocy postpenitencjarnej udziela w tej dziedzinie niezbędnych informacji, dostarcza wnioski i pomaga przy ich wypełnieniu. W przypadku komisji lekarskich, na prośbę skazanego tutejsza jednostka organizuje konwój celem dowiezienia skazanego do orzecznika ZUS.

W tutejszej jednostce powszechnie udostępniane są skazanym dwie przydatne im broszurki Stowarzyszenie (...)/J. - "Pomoc dla osób opuszczających zakłady karne - uprawnienia", "Pomoc dla osób opuszczających zakłady karne - baza adresowa".

Zakład Karny w ramach przygotowania skazanych do życia po zwolnieniu podpisał także porozumienie z Biurem (...) w Ł. dotyczące poradnictwa prawnego dla skazanych przebywających w tutejszej jednostce. Celem Mobilnego Punktu Poradnictwa Obywatelskiego ZK C. jest zapewnienie osadzonemu wszelkiej pomocy sprzyjającej właściwemu przygotowaniu do zwolnienia i ułatwiającej readaptację społeczną poprzez prowadzenie doradztwa indywidualnego skazanym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i nie potrafiącym rozwiązać swoich problemów dotyczących spraw mieszkaniowych, rodzinnych, związanych z zatrudnieniem, zdrowiem itp.

Reasumując należy stwierdzić, iż te z pewnością środki, jakimi jednostka dysponowała w latach ubiegłych i w roku bieżącym rozdzielane były w sposób racjonalny.

IV. Zalecenia powizytacyjne.

Wyniki przeprowadzonej wizytacji obejmującej pełny zakres zagadnień określonych w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie szczególnego zakresu sprawowania nadzoru penitencjarnego i pozwalają bardzo pozytywnie ocenić działanie administracji Zakładu Karnego w C..

Nie stwierdzono żadnych istotnych uchybień w zakresie czynności administracyjnych wykonywanych przez funkcjonariuszy jednostki, ani w ich merytorycznej pracy penitencjarnej. Właściwa atmosfera panująca w jednostce, poprawne stosunki między administracją zakładu karnego a osadzonymi, odpowiednie warunki bytowe oraz rozwiązania organizacyjne sprawiają, iż faktycznie przestrzegane są tu prawa osadzonych, ale także należycie egzekwowane są ich obowiązki. Na uznanie zasługuje zwłaszcza ogromna inicjatywa Dyrektora tejże jednostki penitencjarnej w pozyskiwaniu do pomocy w readaptacji skazanych licznych instytucji, organizacji i stowarzyszeń.

Realizacja zawartych z nimi porozumień pozwala znacznie wzbogacać ograniczone środkami finansowymi działania w zakresie organizacji czasu wolnego skazanych, ich kształcenia, zatrudnienia oraz przygotowania do życia na wolności.

Przeprowadzona wizytacja pozwala sformułować jedynie następujące zalecenia:

- w przypadku złożenia skargi na Decyzję Dyrektora lub Komisji Penitencjarnej i nadawania jej biegu w trybie art. 7§3 kkw, należy uwzględniać przepisy art. 122 kpk i art. 429§1 kpk w zw. z art. 1z§2 kkw, tj. w przypadku uznania, że była wydana taka decyzja podlegająca zaskarżeniu w tym trybie - przyjęcie jej, o ile został zachowany termin i przedstawienie sądowi wraz z wydaną decyzją do rozpoznania. O ile zaś taka decyzja nie zapadła, rozważenie odmowy przyjęcia skargi, jako niedopuszczalnej z mocy ustawy, co powinno nastąpić w formie decyzji. W takim przypadku należy pouczyć skazanego, o przysługującym mu prawie zaskarżenia takiej decyzji w trybie art. 7§1 kkw do sądu
- z uwagi na jednoznaczną treść postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 roku, sygn. akt I KZP 16/06 i utrwalone w tym zakresie orzecznictwo tut. Sądu, nie są uzasadnione dalsze wnioski składane w trybie art. 13 kkw. o rozstrzygnięcie wątpliwości, z jaką datą wprowadzać do wykonania karę zastępczą, nie objętą postanowieniem w związku ze zgłoszonym sprzeciwem prokuratora w przedmiocie udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia;
- prowadzenie w dalszym ciągu dokładnych badań osobopoznawczych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności, a w szczególności dążenie do dokładnego rozpoznania środowiska osadzonych w celu zmniejszenia liczby zdarzeń będących wypadkami nadzwyczajnymi i dążenia do ich całkowitego wyeliminowania;
- dalsze zabieganie o systematyczny spadek liczby osadzonych związanych z podkulturą więzienną;
- dążenie do zmniejszenia obciążenia funkcjonariuszy, z eliminowaniem godzin nadliczbowych;
- dążenie do zmniejszenia - w miarę możliwości - liczby podopiecznych przypadających na jednego wychowawcę;
- dalsze dążenie do pozyskiwania nowych miejsc pracy, pomimo już bardzo dobrych wyników dotychczas osiągniętych na tym polu.
- utrzymywanie w dalszym ciągu wysokiego wskaźnika ilości zatrudniania skazanych zobowiązanych do łożenia rat alimentacyjnych.

Powyższe, zdaniem wizytującego przyczyni się do jeszcze lepszego funkcjonowania Zakładu i poprawi efektywność i terminowość postępowań skargowych załatwianych w trybie art. 7 kkw.

Wyniki wizytacji stosownie do § 6 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego w dniu 12 listopada 2009 r. zostały omówione z Dyrektorem Zakładu Karnego w C. mjr mgr P. K..

Stosownie do § 7 pkt 1 wyżej wymienionego rozporządzenia wyznaczam termin do dnia 25 lutego 2010 r. do poinformowania mnie o zakresie i sposobie wykonania zaleceń powizytacyjnych.

25 listopada 2009 r.

Sporządził:

SSO Roman Płoński

Kierownik Sekcji Penitencjarnej Sądu Okręgowego w Łomży

zgodnie z §7 ust. 2-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego {Dz. U. Nr 152, poz. (...)} sprawozdanie przechowywać w tut. Sądzie,

a jego odpisy przesłać: Ministrowi Sprawiedliwości, Dyrektorowi ZK w C. w terminie 14 dni od zakończenia wizytacji, tj. do dnia 09.12.2009 r.